

Moja Niepodległa

<https://mojaniepodlegla.pl/mn/aktualnosci/15553,Adam-Grzegorz-Dabrowski-Oredownik-sprawy-polskiej-Ignacy-Jan-Paderewski-18601941.html>
26.04.2024, 08:06

Adam Grzegorz Dąbrowski: Orędownik sprawy polskiej Ignacy Jan Paderewski (1860–1941)

Ignacy Jan Paderewski był wybitnym pianistą i kompozytorem, gorącym patriotą i mężem stanu, filantropem i działaczem społecznym. Jego zaangażowanie w polską sprawę było absolutnie bezinteresowne. Na trwałe wpisał się w poczet osób najbardziej zasłużonych dla odzyskania przez Polskę niepodległości.

Urodził się i dzieciństwo spędził w Kuryłówce na Podolu (ziemie I Rzeczypospolitej zagrabione przez Rosję w II rozbiórce Polski). Tam odebrał pierwszą edukację (patriotyczną, muzyczną, ogólną), tam miały miejsce jego pierwsze występy publiczne. Naukę kontynuował w Warszawie, Berlinie i Wiedniu. Wkrótce rozpoczął działalność koncertową, podczas której miał okazję zawrzeć znajomość z wieloma osobistościami międzynarodowej sceny politycznej. Szybko stał się osobą powszechnie znaną i cenioną, a swoją sławę budował także poprzez działalność charytatywną, niewątpliwy dar krasomówczy oraz pierwsze wystąpienia o charakterze politycznym, dotyczące bieżącej sytuacji międzynarodowej.

Głośnym echem wśród Polaków zamieszkałych na terenie trzech państw zaborczych (Austro-Węgier, Cesarstwa Niemieckiego i Imperium Rosyjskiego) oraz przebywających na emigracji odbiła się uroczystość odsłonięcia w Krakowie 15 lipca 1910 r. pomnika Grunwaldzkiego. Odbyło się to podczas obchodów pięćsetnej rocznicy pamiętnej bitwy pod

Grunwaldem. Inicjatorem budowy i fundatorem monumentu był Paderewski, a było to swoiste preludium do jego działalności na rzecz sprawy polskiej, prowadzonej w czasie I wojny światowej i po jej zakończeniu.

Dyplomacja czasu wojny

Wybuch wojny zastał Paderewskiego w Szwajcarii, wśród stosunkowo nielicznej i zróżnicowanej politycznie, ale aktywnej tamtejszej Polonii. Jej przedstawiciele – pod wpływem nadchodzących z ziem polskich wiadomości o dramatycznej sytuacji materialnej rodaków – w styczniu 1915 r. powołali do życia Komitet Generalny Pomocy Ofiarom Wojny w Polsce z siedzibą w Vevey. Paderewski został wiceprezesem honorowym i prezesem wszystkich filii tej organizacji, które zamierzano utworzyć w innych państwach. Komitet zapewnił, że w neutralnej Szwajcarii nie będzie podejmował żadnych działań o charakterze politycznym, co zaowocowało jego oficjalnym uznaniem przez władze szwajcarskie i umożliwiło podjęcie akcji pomocy humanitarnej na rzecz ludności cywilnej ziem polskich.

Paderewski udał się kolejno do Paryża i Londynu z zamiarem powołania tam filii komitetu. W obu przypadkach misje te zakończyły się powodzeniem, jednak aby pozyskać do tych gremiów przedstawicieli kół rządowych Francji i Wielkiej Brytanii, musiał wyrazić zgodę na uczestnictwo oficjalnych przedstawicieli dyplomatycznych carskiej Rosji, która była wojennym sojusznikiem Paryża i Londynu.

Następnym etapem podróży Paderewskiego były Stany Zjednoczone (wówczas również państwo neutralne), gdzie działało wiele – skłóconych ze sobą – organizacji polonijnych. Chcąc zaktywizować amerykańską Polonię i zjednoczyć ją wokół idei komitetu z Vevey, pianista zdecydował się na objazd wszystkich skupisk polonijnych w USA. W trakcie tego tournée pertraktował z reprezentantami polskiego wychodźstwa, koncertował, wygłaszał płomienne mowy. Działalność ta została szybko dostrzeżona także przez społeczeństwo amerykańskie oraz władze federalne, stąd w kierownictwie utworzonego niebawem American Committee of the Polish Victims' Relief Fund zasiadło wiele znanych osobistości.

Jednak najcenniejsze okazało się pozyskanie dla sprawy polskiej Edwarda House'a – przyjaciela i najbliższego doradcy ówczesnego prezydenta USA, Thomasa Woodrowa Wilsona. Dzięki poparciu House'a Paderewski mógł w 1916 r. dwukrotnie spotkać się z amerykańskim prezydentem. Występował w rozmowie z nim jako oficjalny reprezentant Polonii, wcześniej bowiem przejął kierownictwo Wydziału Narodowego. Była to organizacja o charakterze politycznym, wyodrębniona z prowadzącej działalność charytatywną Polskiego Centralnego Komitetu Ratunkowego. Komitet jednoczył tę część Polonii amerykańskiej, która sympatyzowała z państwami ententy.

[Czytaj całość na portalu przystanekhistoria.pl](http://przystanekhistoria.pl)

**Ignacy Jan Paderewski przemawia
na wiecu w Nowym Jorku, 1919 r.
Fot. Wikimedia Commons**

